

NORSK LOVTIDENDE

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 44

Utgitt 2 november.

1926

Kongelig resolusjon, hvorved med hjemmel av § 15 i 29 oktbr. lov om tilsyn med pleiebarn m. v. av 29 april 1905 m. v. bestemmes at lovens §§ 1—9 gjøres gjeldende for Vestre Slidre herred, Opland fylke.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: I. I henhold 29 oktbr. til § 11, jfr. § 4 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov angående særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sykdommer av 8 mai 1900 meddeles approbasjon på vedtak av herredsstyret for Sigdal herred, Buskerud fylke, i møter 5 august 1925 og 30 august 1926 om nye almindelige helseforskrifter for herredet, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløs syk skifter bopel, — dog med et par endringer. II. De ved kongelig resolusjon av 9 november 1901 approberte epidemiforskrifter opheves for Sigdal herreds vedkommende fra den tid de nye forskrifter trer i kraft.

De i post I omhandlede nye helseforskrifter m. v. er sålydende:

Om tilsynet.

§ 1. Herredet skal være delt i helsekretser med hver sin tilsynsmann, valgt blandt medlemmer av helserådet. Tilsynsmennene har hver i sin krets en særlig plikt til å føre tilsyn med gjennomførelsen av herredets almindelige helseforskrifter og å påse overholdelsen av de vanlige regler, der er gjeldende eller for hvert tilfelle blir anordnet ved opptreden av epidemiske sykdommer.

Om boligforhold.

§ 2. Ved nyopførelser, hovedreparasjoner eller flytninger av bygninger skal den, som vil bygge, sende skriftlig anmeldelse til helserådet gjennom tilsynsmannen i vedkommende helsekrets minst 1 måned før arbeidet skal påbegynnes. Selv uten sådan anmeldelse har dog tilsynsmannen å påse, at herredets bygningsregler overholdes og rapportere overtredelser til helserådets ordfører.

§ 3. Hester, kjøer, svin, får eller fjærkre må ikke huses

29 oktbr. i eller under våningshus eller i rum, som har tak eller vegg felles med beboelseshus eller opbevaringssted for matvarer.

§ 4. Et hus må ikke bygges slik at det borttar sollyset fra et våningshus.

§ 5. Byggegrunnen må befris for matjorden og dreneres slik, at den blir tørr. Grunnen rundt huset skal planeres således, at der er god heldning fra murene på alle sider.

§ 6. Ethvert våningshus skal ha grunnmur av minst 30 cm.s høide over jordsmonnet, den må være betryggende isolert, så ikke fuktighet fra grunnen kan trenge op i bygningen. Der skal være et isolerende mellemlag mellom grunnmur og nederste del av bygningen. Hvor der ikke er kjeller, skal der, med mindre gulvet er betryggende isolert mot fuktighet fra grunnen, være minst 60 cm.s avstand mellom gulv og underliggende jordsmonn; grunnmuren må da være forsynt med trekkhull av minst 10×15 cm.s tverrsnitt på minst 2 sider, trekkhullene må være dekket med smågitret rist. Enhver kjeller under gulv skal være forsynt med minst et vindu, hvorigjennem der kan luftes.

§ 7. Gulvene skal være tette og være dobbelte, og gulvfill må være ren og uantendelig. Fyll av gamle bygninger eller fyll av bare torvmuld tillates ikke brukt, heller ikke sagflis uten den er blandet med lere. Impregneret papp kan brukes til pakning. Himlingen skal i øverste etage være dobbelt.

§ 8. Almindelige beboelsesrum må ikke innres med mindre høide under taket enn 2,50 m. I rum som innres med skråtak og skal benyttes til ophold for mennesker, må høiden under taket ingensteds være mindre enn 1,50 m.; hvor rummet er høiest må høiden under taket være minst 2,50 m. Hvis gulvflaten i rum, der benyttes som ophold for mennesker ikke er minst 6 m.^2 , må rummet stå i åpen forbindelse med et tilstøtende rum. Ved nyinnredning i eldre bygninger kan høiden under taket med helserådets samtykke nedsettes til 2,2 m.

§ 9. Ethvert beboelsesrum skal ha vindu ut mot uoverdekket plass; den effektive lysåpning skal være minst $\frac{1}{10}$ av rummets gulvflate. Vindusflaten må i almindelige beboelsesrum aldri utgjøre mindre enn 1 m.^2 samlet for hvert rum. Minst 1 vindu må kunne åpnes og hvor der er flere, minst halvparten.

§ 10. Kokeovn må ikke anvendes i beboelsesrum eller kjøkken uten å være forsynt med tilstrekkelig virksom damp- hette eller annen betryggende ventilasjon, så røk og damp undgås.

§ 11. I nye murhus må puss og innredningsarbeider

ikke påbegynnes, før der er gått minst 6 uker, efterat byg- 29 oktbr.
ningen er bragt under tak.

§ 12. Kjellerrum må bare med helserådets tillatelse anvendes til beboelse. Vindu i bebodde kjellerrum må ikke vende ut mot innelukket gårdsrum, og der må i minst 10 meters avstand ikke være bebyggelse utenfor vinduet. Rummenes og vindusflatens størrelse og innretning skal være den samme som for almindelige beboelsesrum bestemt. Den over jordoverflatens nivå liggende del av lysåpningen skal utgjøre minst $\frac{2}{3}$ av den samlede vindusflate. Gulvet må dekket av asfalt, cement eller lignende vanntett materiale, og ovenpå samme legges tregulv uten fyll. Der må dreneres og isoleres tilstrekkelig, så at grunnfuktigheten ikke stiger op i gulv eller vegger. Gulvet må ligge minst 0,5 m. over høieste grunnvannstand. Utenfor disse beboelsesrum og utenfor de øvrige rum, der ved dør eller åpning står i umiddelbar forbindelse med disse, skal der anlegges en luft- og lysgrav, der er minst 60 cm. bred. Lysgraven skal gå minst 20 cm. under gulvets nivå og være tilstrekkelig drenert, så opsamlet vann sikkert og lett kan finne avløp. I rum som støter umiddelbart op mot disse beboelsesrum, må der ikke opbevares illeluktende saker. For øvrig må byggherren iaktta alle de forskrifter, helserådet for hvert tilfelle måtte gi med hensyn til rummenes ventilasjon eller øvrige sanitære innredning.

§ 13. Innres bryggerhus, stryke- eller rullerum i kjeller, må der også her sørges for at rummene efter omstendighetene blir tilstrekkelig tørre, lyse og rummelige. Der må alltid sørges for her som annensteds, hvor sådanne rum brukes, at fuktighet og damp blir avledet ved passende innredning: dampquette, ventilasjonsåpning eller lignende.

§ 14. Midlertidige losjhus for tilfeldige arbeidere eller anleggsarbeidere skal helserådet forby brukt, hvis de ikke tilfredsstiller de krav i sanitær henseende, som helserådet anser nødvendig. Der skal ikke være større belegg på hvert rum, enn at der blir 10 m³ på hver mann. Hver arbeider skal ha egen seng og vanlig utstyr. Der skal være vaskestell i fornødent antall, eget rum til tørk av klær. Rummene i disse losjhus skal daglig gjøres rene.

§ 15. Finner helserådet noget bebodd rum å være skadelig for helsen på grunn av fuktighet, urenslighet, overfylning av mennesker, manglende tilgang på lys, for liten luftveksel o. l., skal helserådet pålegge vedkommende å rette manglene innen en gitt frist og forby bruken av rummet, inntil dette er skjedd. Der forlanges minst 10 m.³ pr. voksen beboer, for barn forholdsvis mindre.

29 oktbr. Om utvendigerum, avfall, gjødsel, kloakker og veihold.

§ 16. Hver bebodd leilighet skal ha adgang til lokum; der skal minst være ett for hver 10 beboere. For større bygninger, leiegårder, fabrikker, arbeiderboliger, kirker, skoler, forsamlingslokaler o. s. v., hvor mange folk bor eller ferdes, skal der være lokum og pissoir i den utstrekning, som helse-rådet til enhver tid finner påkrevet og alltid særskilt for de to kjønn. Privet må ikke innres i våningshus uten efter helserådets spesielle tillatelse, og dets innredning må i hvert tilfelle godkjennes av dette. Rum for binger eller beholdere skal holdes lukket av tette sluttende lem, og de skal ha en trekkpipe som er minst 24 cm. $\times$ 24 cm. i tverrsnitt, og som føres helt op i høide med taket.

§ 17. Priveter og urinsteder skal alltid holdes tilbørlig rene. De må være innrettet med tett kasse eller tønne, som lett kan tømmes, eller der må innrettes tett bing. Kassen eller tønne må stå på vanntett underlag og skal ikke være synlig utenfra. De skal tømmes så snart de er $\frac{2}{3}$ fulle, i hvert fall hver vår og høst. Helserådet skal i ethvert tilfelle anordne det nødvendige ved innredning av nytt lokum eller påby mangler rettet ved eldre sådanne når der opstår ulempe gjennom stank, utetthet, opfylning eller andre misligheter, særlig under optredende epidemier. Der skal i alle tilfelle strøes med torv, jord, aske, kalk o. l., så der ikke opstår stank. Utgiftene hermed påhviler eieren.

§ 18. Stall, fjøs, hønse- og grisehus, lokum, pissoir og lignende hus, likesom oplagssteder eller utkastelsessteder for gjødsel og avfall må være fjernet minst 10 m. fra våningshus, matbod og allfarvei, eller være slik innrettet, at stank, tilsig eller annen urenslighet derfra ikke forulemper mennesker eller dyr. De må ikke ha direkte tilsig til vanntak eller brønn og skal være fjernet minst 10 m. fra disse. Gjødsel og avfall kan av helserådet tillates oplagt inntil 2,5 m. fra nabotomt og allfarvei, men hvis de forvolder stank eller annen ulempe, skal de dekkles med jord eller lignende; utgiftene dermed påhviler eieren.

§ 19. Intet avfall av noget slags må kastes utenfor husene eller i åpne kloakker eller grøfter, men det må bringes i dertil innrettede beholdere eller på søppelhauger, som må ligge minst 10 m. fra beboelseshus, drikkevanntak eller brønn, og ikke ha tilsig til disse. Spesielt innrettede beholdere for søppel etc. skal påbys brukt i tettere bebyggede deler av herredet. Disse avfallsdynger skal tildekkes med eller påfylles passende strøning. Utgiftene dermed påhviler eieren.

§ 20. Tømning av binger, gjødselhauger, søppelkasser, 29 oktbr. avfallsdynger o. l. skal skje minst hver vår og høst og ellers så ofte at overfylning, stank eller andre ulemper undgås. Utenfor gårdsbruk må all transport i sommerhalvåret skje i lukkede og tette beholdere. Disse siste kan av helserådet påbys innvendig bestrødd med torv, kalk e. l. Helserådet kan fastsette bestemt tid for denne transport og tømning; likeledes kan det bestemme tiden for enhver transport av gjødsel og avfall fra omliggende utenbygds steder. I tilfelle av epidemier eller truende utbrudd av sådanne kan helse- rådet helt forby en sådan avhentning, medmindre gjødselen eller avfallet er blitt desinfisert og bevidnelse derom fore- ligger fra helserådets ordfører på utførselsstedet. Likeledes kan det ytterligere skjerpe disse bestemmelser om tømning og påstrøning ifall det finner det nødvendig efter herom fattet beslutning i henhold til sundhetslovens § 15.

§ 21. Hvor de sanitære ulemper ved å holde husdyr eller fjærkre i tettere bebyggde strøk blir for store kan dette helt forbys av helserådet, der til enhver tid bestem- mer, hvad der skal forstås ved bymessig eller tettere be- byggde strøk.

§ 22. Selvdøde dyr eller dyr slaktet på grunn av syk- dom må ikke kastes i elv, vannløp eller i innsjø, men må opbrennes hvis helserådet krever det, eller nedgraves til- strekkelig dypt på sted hvor der ikke er tilsig til vanntak. For dyr som har lidt av smittsom sykdom, der er undergitt særlig offentlig forsorg, blir de regler å følge, som er gitt herom i den til enhver tid gjeldende lovgivning.

§ 23. Avfall av skjellfiske i Simoa og Eggedøla skal enten straks kastes til vanns igjen på et sted, hvor elven er så dyp, at bunnen aldri blir stående tørr eller hvis grunn- eieren forlanger det, leveres ham på strandbredden. Grunn- eieren må i så fall straks fjerne det og sørge for at det enten blir brukt i fersk tilstand eller lagt i kompost.

§ 24. Hvor kloakk inntil en avstand av 32 m. kan tilknyttes offentlig kloakk eller grøft, er eier av våningshus, når helserådet forlanger det, på egen bekostning forpliktet til å anlegge en sådan. Kloakken må være forsvarlig ut- ført, ha innredning til å opta overvann og spillvann, ventile- res og være frostfri og må med letthet kunne holdes i or- den og renses, så stank og annen ulempe til enhver tid undgås. Forårsaker utmunning av kloakk i åpne grøfter, rennesten eller annet sted på innmark stank eller ulemper, kan helserådet påby rette vedkommende å endre forholdet og i tilfelle forby bruk av kloakken inntil manglene er av- hjulpet.

29. oktbr. Rensning av kloakker og kummer må skje så ofte at avløpet ikke stanser op eller stank opstår til ulempe for omkringboende. Rensning må skje til tider og på den måte, at minst mulig ulempe derved opstår. Det optatte bunnfall må straks føres bort. Skadelige eller illeluktende væsker fra fabrikker eller andre anlegg og bedrifter må kun ledes gjennom lukkede avløpsrenner eller på annen av helserådet godkjent måte; de må ikke ledes til offentlig eller privat kloakk direkte eller gjennom samlelum uten helserådets samtykke. Ved nybygning er eieren forpliktet til å sørge for kloakkledning selv om avstanden til betryggende kloakk er over 32 m., når det er nødvendig av sanitære grunner, og anlegget ikke medfører uforholdsmessige utgifter.

§ 25. Skyllevann og lignende må ikke ledes ut gjennom husvegg uten å føres videre gjennom rørledning til synkebrønn, kloakk eller grøft. Ledningen må ikke munne ut så nær beboelseshus, at den forårsaker stank. Enhver vask skal være forsynt med vannlås.

§ 26. Innredning av vannklosett må for hvert tilfelle godkjennes av helserådet, som kan forlange sig forelagt plan med riss over det påtenkte anlegg. Helserådet kan ta det forbehold for tillatelsen til disses bruk, som det finner nødvendig i hvert enkelt tilfelle.

§ 27. Huseiere i tettere bebygde strøk skal holde rent fortaget og den halve gate utenfor sine respektive eiendommer.

Om drikkevann og brønner.

§ 28. Brønner hvorfra mat- og drikkevann kjøres, bæres eller ledes skal ha et ytre vanntett lag av 1,5 m.s dybde og minst $\frac{1}{4}$ m.s tykkelse, når det er av sement, og minst $\frac{1}{2}$ m., når det er av god lere, eller være anlagt etter en annen av helserådet godkjent anordning for å hindre tilløp av overvann eller annen forurensning. Jordsmonnet omkring skal i minst 1 m.s avstand være fast og med god heldning fra brønnen på alle kanter. De skal være forsynt med en minst 30 cm. høi kant av lignende for vann ugjennemtregelig materiale, og de skal være dekket med låsbart lokk, der har heldning som jordsmonnet omkring, og ventileres.

Brukes brønn eller vanntak av flere i fellesskap skal der være heis eller vinde med fast, tett bølge. Annet kjørel må ikke brukes i brønnen.

§ 29. Eiere av leiegårder, arbeiderboliger, fabrikk eller forsamlingshus skal være pliktig å sørge for tilstrekkelig og rent vann.

§ 30. Helserådet kan til enhver tid forby drikkevann- 29 oktbr.
tak benyttet hvis det finner vannet hygienisk utilrådelig
til bruk.

§ 31. Hvis tømning og rensning av brønn og vanntak
blir nødvendig, må vedkommende eier rette sig efter de an-
ordninger helserådet i så henseende til enhver tid måtte gi.

§ 32. Ingen forurensning må finne sted av postkum,
opkomme, sisterne, brønn, bekk, elv eller innsjø hvorfra vann
tas til mennesker og dyr eller til fremstilling av matvarer,
nydelsesmidler eller rengjøring. Det er forbudt å forurense
jordsmonnet på og omkring disse steder, og helserådet kan
påby at sanitære ulemper snarest blir fjernet. Til elv, bekk
eller andre vanninntak ovenfor de steder, hvor drikkevann
eller bruksvann hentes, må der ikke legges avløp for gjødsel
eller lignende stoffer eller skadelige og illeluktende væsker
fra fabrikker uten med helserådets samtykke og på vilkår
som dette oppstiller.

§ 33. Det pålegges eier av isdammer og andre istak,
hvorfra is tas til husholdningen eller for omsetning, å rette
sig efter de anordninger, som helserådet i hvert enkelt til-
felle måtte gi for disse anlegg og deres drift for å hindre
helseskadelige forurensninger av isen.

Om gårdsrum.

§ 34. Gårdsrummet til ethvert beboelseshus skal alltid
holdes rent og tørt, og ujevnheter i jordsmonnet må fjernes
så der ikke dannes sølepytter.

Om bedrifter.

§ 35. Ved anlegg av bedrift som helserådet antar kan
volde sanitære ulemper, skal plan for anlegget forelegges for
og godkjennes av helserådet, før driften påbegynnes. Enhver
bedrift av denne art, også de som allerede er i gang, skal
være underkastet helserådets tilsyn. Hvis det viser sig at
nogen bedrift blir drevet med større fare for den alminde-
lige sundhetstilstand enn det nødvendig flyter av dens eget
vesen, skal vedkommende rette sig efter de pålegg, som helse-
rådet gir for å forebygge den sanitære fare.

Om nærings- og nydelsesmidler

og bruksgjenstander.

§ 36.

1) Til bruk for mennesker må der ikke falbys, selges, eller
på annen måte overdras bedervede eller sundhetsskade-

29 oktbr.

- lige nærings- eller nydelsesmidler, og heller ikke bruks-
gjenstander som kan være skadelige for sundheten, fordi
de inneholder giftige bestanddeler.
- 2) Det er forbudt å selge nærings- eller nydelsesmidler,
som er tilsatt noget stoff som av helserådet anses skade-
lig for sundheten, eller som er skikket til å skjule, at
vedkommende vare er bedervet.
 - 3) Inntil de pågjeldende mangler er rettet kan helserådet
forby, at der blir solgt nærings- og nydelsesmidler, som
kommer fra eller falholdes på steder, hvor der ikke blir
iaktatt den tilbørlige renslighet ved varenes tilvirkning,
behandling, opbevaring eller forsendelse.
 - 4) Helserådet er i øiemed som nevnt i denne paragraf
berettiget til å fordre utlevert de nødvendige prøver,
som eieren dog kan kreve betalt etter almindelig pris,
hvis det ikke viser sig nødvendig å skride inn overfor
vedkommende vare.
 - 5) Helserådet kan midlertidig forby salg og annen over-
dragelse av nærings- og nydelsesmidler, som er kommet
fra eller selges fra steder, hvor der forekommer tilfelle
eller finnes noen basilleutskiller av farlig smittsom syk-
dom, som kan utbres med varene.
 - 6) Helserådets ordfører har alltid bemyndigelse til å skride
inn på helserådets vegne, men han skal ved saker av
større betydning forelegge saken for helserådet. Dette
kan beslutte at varer som finnes skadelige skal
tilintetgjøres eller på annen måte uskadeliggjøres på
vedkommende selgers bekostning.
 - 7) Alt vann som brukes i bedriftene til renhold eller til
tilvirkning av nærings- og nydelsesmidler, bestemt for
salg, må kun tas fra vannløp, opkomme eller annet
vanntak, som ikke forurenses ved avfall fra mennesker,
husdyr eller ved sundhetsskadelig tilsig. Vannet må
føres dit hvor det brukes på sådan måte at det ikke
forurenses. Is, som brukes ved tilvirkning eller kon-
servering av disse matvarer må tilfredsstillende samme krav
til renhet og renslig behandling som foran er nevnt for
vannets vedkommende.
 - 8) Helserådet kan forby gatesalg av melk, fløte, kjøtt og
kjøttvarer og andre næringsmidler. ¶
 - 9) Så lenge kjøttkontroll ikke er innført i herredet, må kjøtt
og fleisk av syke dyr, ikke selges uten attest fra dyr-
læge om, at det er brukbart til føde for mennesker.
 - 10) Alle som har med tilberedning og salg av nærings- og
nydelsesmidler å gjøre skal iaktta omhyggelig renslighet

med sin person og klær og skal forbys å delta deri, 29 oktbr. når de lider av akutte eller kroniske hudsykdommer på hender eller armer eller av annen smittsom sykdom. For tuberkuløses vedkommende blir hvert enkelt tilfelle å behandle efter § 10 i tuberkuloseloven av 8 mai 1900.

- 11) Innredning av slakterier, pøsemakerier, bakerier, meierier, butikker, møller, melkutsalg, for tilvirkning, opbevaring, behandling og forhandling av matvarer, skal være godkjent av helserådet som også i ethvert tilfelle skal gripe inn, hvis mangler ved renholdet eller andre sanitære misligheter gjør det påkrevet. Enhver innehaver av sådan bedrift må erverve helserådets godkjennelse av samme så snart disse vedtekter er trådt i kraft.

§ 37. A. Om melk og melkeprodukter.

Melk og fløte, så vel til salg som til husbruk, må særlig behandles med ytterste renslighet. Er den bestemt for salg, skal den aldri opbevares i rum, som vanlig benyttes til daglig opphold for mennesker og heller ikke i soverum. Alle fat og kjørelere må holdes omhyggelig rene. I melk og fløte bestemt for salg må der ikke blandes is. Det er forbudt å drikke av melkespann eller disses lokk. Alle regler som gjelder forhandlere av melk og melkeprodukter, gjelder også enhver i herredet bosatt leverandør av disse næringsmidler, så vel til utsalg som til private.

Helserådet kan påby at salg av melk og fløte skal foregå fra eget rum (utsalg). Det er forbudt å føre i handelen melk fra kjøer der har kalvet for mindre enn 5 dager siden eller som lider av tuberkulose, miltbrand, jurbetendelse, septikæmi, langvarige diaréer, blodforgiftning eller andre av feber ledsagede sykdommer, eller melk fra kjøer, der behandles med lægemidler, som kan gå over i melken, eller fra sted, hvor personalet lider av smittsom sykdom; for tuberkuløse personers vedkommende med den begrensning som følger av bestemmelsen i § 10 i tuberkuloseloven av 8. mai 1900. Vedkommende fjøseier eller forhandler av melk, med bopel i herredet, er pliktig til, hvis helserådet krever det å tilveiebringe sundhetsattest fra autorisert dyrlæge for fjøssets besetning, når mistanke om misligheter er opstått. Tillatelse til fornyet leveranse eller salg av melk er avhengig av fornyet attest fra dyrlæge. Alle der forhandler melk skal ha denne opbevart i særskilte rum.

29 oktbr.

§ 37. B. Om fjøsstell.

- 1) Fjøs skal være lyse, de skal holdes rene og vel luftet. Storrensjøring minst en gang om året: Vaskning av guly, vegger, tak og alt inventar med grønnsåpe og varmt vann og utluftning med gjennemtrenk i flere dager.
- 2) Kjørene skal holdes rene.
- 3) Melkekar og melk må behandles med den største renslighet.
- 4) I ethvert fjøs skal der være vaskevannsstol, vaskefat, såpe og rent håndklæ.
- 5) Den som melker skal være iført et rent, hvitt armforklæ, og skal før melkningen såpevaske sine hender og vaske eller tørre av koens jur og spener med en ren hvit klut.
- 6) Melken må snarest bringes ut av fjøset.
- 7) Ved sykdom blandt besetning eller mistanke om smittsom sykdom i husstand skal alt salg av melk stanses og forholdet meldes til nærmeste helserådmedlem som skal undersøke saken og gi innberetning derom til helserådets ordfører.

§ 37. C. Om meierier, ysterier og melkutsalg.

- 1) Meierier, ysterier og melkutsalg som herefter åpnes og åpnes på nytt efter å ha vært nedlagt, skal anmeldes for å godtas av helserådet.
- 2) De rum hvor melk og melkeprodukter omsettes og bearbeides skal være lyse og vel ventilert. Guly og vegger, tak og disker skal holdes i slik stand, at de lett kan holdes rene ved vask. Disker og guly må vaskes omhyggelig hver dag, vinduer og dører minst hver uke, vegger og tak minst hvert fjerdingår. Måleredskaper og kar må være rene.
- 3) Tobakksrøking og spytning i lokalene er forbudt. For betjeningen må der være vaskeservant, såpe og rene håndklær.
- 4) Betjeningen skal under arbeide være iført helt hvitt forklæ. Kvinnene skal også ha hvitt hodetoi som dekker håret.
- 5) Melk og melkeprodukter må ikke opbevares sammen med annen vare, som kan gi dem usmak, forurense eller bederve dem.

- 6) For meierier og ysterier hvortil er knyttet utsalg for 29 oktbr. melk og melkeprodukter gjelder også hvad der er anført i helseforskriftenes § 37 E. (forskrifter for butikker).
- 7) I ethvert meieri, ysteri og melkutsalg skal et eksemplar av disse forskrifter være opslått.

§ 37. D. Forskrifter for bakerier.

- 1) Bakerier eller rum der står i åpen forbindelse hermed må ikke benyttes som sovested. Gulv, vegger og tak skal være i slik stand at de lett kan vaskes. Hver dag efter endt arbeide, skal gulvene vaskes omhyggelig. Vinduer og dører skal vaskes hver uke, vegger og tak minst hvert fjerdingår. Under rengjøring må bakverk omhyggelig tildekkes eller fjernes.
- 2) Bakeribedriften uvedkommende gjenstander, som kan bidra til å samle støv eller forårsake stank i arbeidsrummene eller hindre dissers rengjøring må ikke finnes i bakeriet eller de rum, som står i åpen forbindelse med dette. Heller ikke må matrester, gafler, kniver, skjeer og matspann eller lignende opbevares i arbeidsrummene, likeså litt gangklær. Kull og annet brensel må ikke ligge løst utover gulvene, og aske og annet avfall må hver dag fjernes fra bakeriet.
- 3) Trau, bord, hyller, plater, fjeler o. s. v. må daglig gjøres rene. De må ikke brukes til å sitte på.
- 4) Smør, melk o. s. v. må opbevares i rene tildekkede kar. De stoffer, der benyttes til strykning av bakverk, må kun tillages for dagens behov. Strykevisker må være rene for hvert stoff, og må hver dag rengjøres i kokende vann.
- 5) Melsekker skal avbørstes omhyggelig før de bringes inn i bakeriet og innholdet tømmes i baketrauet.
- 6) Bruk av tobakk i hvilken som helst form er forbudt, likeså å henlegge tobakk, pipe og fyrstikker. Spytning er forbudt.
- 7) Under sitt arbeide må bakeren være iført egen ren, hvit drakt, som ikke brukes utenfor bakeriet og som vaskes minst en gang ukentlig.
- 8) I bakeriet skal det være vaskevannsstell, såpe og rene håndklær.
- 9) Bakerne må rense sine negler og vaske omhyggelig underarmer og hender umiddelbart før og efter deig- og brødlagningen. Likeledes vaskes hendene efter bruk av klosettet.

- 29 oktbr. 10) Ombæring og utbringelse av brød og annet bakverk skal skje i rene kurver og kasser, som er lukket eller forsynt med overbygning eller tett fastbundet ren presenning.
- 11) Bakerier må ikke benyttes til klæsvask.
- 12) I ethvert bakeri skal et eksemplar av disse forskrifter være opslått.

§ 37. E. Forskrifter for butikker.

- 1) Enhver butikk skal holdes ren og godt utluftet. Utenfor inngangsdøren skal der være anbragt fotskraper. Bord og disk hvorfra nærings- og nydelsesmidler selges, skal være belagt med plate av polert eller slepen sten eller annet ugjennemtregelig stoff og være forsynt med gitter eller rekke mot publikum, der ikke må sitte på eller henge over disken. Gulv, disker og vekter skal daglig gjøres rene; vinduer og dører hver uke og butikk og lager skal hovedrengjøres minst en gang hvert halvår. Tørr feining er forbudt, likeså spytning på gulvet. Der skal være et tilstrekkelig antall spytebakker, hvis bunn skal være dekket med fuktig sagmugg, torv e. l. Spytebakkene skal daglig gjøres rene, og deres innhold opbrennes.
- 2) Butikker hvor matvarer tilberedes, opbevares eller selges, må ikke brukes som soverum eller kjøkken. Disse butikker skal være forsynt med rent vaskestell, såpe og rene håndklær, og de personer som håndterer varene skal jevnlig vaske sine hender.
- 3) Matvarer skal beskyttes mot støv og annen urenhet så vel i butikkene som i tilberednings- og lagerrummene. Varene må ikke anbringes på gulvet (og være til hinder for rengjøringen), men anbringes i vel renholdte, tildekkede kar, skuffer, skap med dører, hyller med forheng eller lignende. Vekt og måleredskaper skal være rene når de brukes. Det er selgeren forbudt å pakke inn matvarer i aviser eller urent papir. Ved ombringelse av matvarer skal de beskyttes mot regn, støv og all annen forurensning.
- 4) Tobakksrøkning er forbudt i butikker, hvor der selges matvarer.
- 5) Kundene må ikke berøre andre matvarer enn dem som de kjøper, prøver, der er smakt på, skal tilintetgjøres, og gjenstander, der er brukt dertil som kopp, skje eller lignende skal straks rengjøres og kokes.
- 6) I enhver butikk skal et eksemplar av disse bestemmelser være opslått.

§ 37. F. Om møller.

29 oktbr.

- 1) Møller skal nedstøves minst 4 ganger årlig og gulvene feies 2 ganger ukentlig.
- 2) I møllekommeret og andre til møllen hørende rum, der tjener til opphold for de møllesøkende eller møllens arbeidere, skal gulvene feies fuktig hver dag og gulv, benker, stoler, vinduer, dører og veggene i mannshøide vaskes minst en gang hver uke og rummene hovedrengjøres minst en gang hvert fjerdingaar.
- 3) Disse rum skal være forsynt med et tilstrekkelig antall spyttebakker, hvis bunn skal dekkles med fuktig sagmugg, torv e. l. Spyttbakkene skal rengjøres hver dag og deres innhold opbrennes.

§ 37. G. Om slakterier, pølsemakerier og kjøttutsalg.

- 1) Dyrenes innvoller må uttas og fjernes snarest mulig etter avlivningen. Ved slaktning må den størst mulige renslighet iakttas. Gulv, vegger, hyller, disker og tak må alltid holdes omhyggelig rene. Vegger og tak må vaskes minst hvert fjerdingår, vinduer og dører hver uke, gulv, disker og veker hver dag.
- 2) Avfall av enhver art skal så hurtig som mulig fjernes og likeså litt som maver, tarmer, blod, lemmer eller huder forbli natten over i slakterboden. I denne skal under kjøttets stivning være god gjennomtrekk.
- 3) Rengjøring av maver og tarmer tillates ikke i rum, hvor kjøtt oppbevares.
- 4) I slakterier og pølsemakerier skal der være vannrett sementert gulv med avløp til kloakk forsynt med vannlås eller med annet tilfredsstillende avløp. Der må iakttas stor renslighet med de i disse lokaler stående maskiner, slakteredskaper m. m. Ethvert slakteri og pølsemakeri skal såvidt mulig være forsynt med vannledning og spyleslange.
- 5) Slakteri og pølsemakeri må ikke stå i åpen forbindelse med gjødselbinge, grisehus eller stall.
- 6) De i slakteri og pølsemakeri beskjeftigede personer skal under sitt arbeide være iført helt og rent antrekk.
- 7) Til konservering av kjøtt, flesk og derav tilberedte varer må kun brukes koksalt, sukker, salpeter, eddik, eddiksyre og alkohol, hvorhos de kan røkes med trærøking og behandles på overflaten med trøddik (røksyre).

- 29 oktbr. 8) Pølseskinn tillates farvet på overflaten med farvestoffer, som ikke er giftige og som ikke farver pølsenes innhold. Undtatt herfra er farvestoffer mot hvis anvendelse der blir nedlagt forbud av helserådet.
- 9) Under salg og behandling av kjøttvarer etter vei må den største renslighet iakttas. Slaktet skal alltid være innhyllet i rent dekke og ikke være anbragt sammen med andre varer eller gjenstander, som kan forurense det, eller bibringe det et mislig utseende, lukt eller smak.
- 10) Opdeling av slakt i vogn skal utføres på ren huggestabbe eller ren fjel som medføres særskilt til dette bruk. Alle redskaper som benyttes under opdelingen, skal være rengjort før de brukes. Selgeren skal under salget være iført rent forklæ og rene armbeskyttere. Han skal påse at publikum ikke berører varene. Midlertidige utsalgssteder etter veien skal være innrettet med vegger som helt telt, og med disk dekket av ren duk og forsynt med vaskestell, rent vann, såpe og håndklær.
- 11) Transport av kjøtt skal foregå i rene, helst lukkede vogner eller i rene kasser, trau eller kurver og være innhyllet i rent dekke. Det er ikke tillatt å sitte på varene under transporten. Ovenstående regler skal være opslått på et iøynefallende sted i alle slakterier, pølse-makerier og kjøttutsalg.

§ 37. H. Om barberstuer.

- 1) Barberstuer med tilstøtende rum skal alltid holdes rene og godt utluftet.
- 2) I lokalet skal finnes tilstrekkelig antall spyttebakker som skal rengjøres hver aften. Denne rensning må ikke foretas av personer under 18 år.
- 3) Hovedrengjøring av barberstuen med tilstøtende rum skal foregå minst 2 ganger om året. Gulvet skal vaskes minst en gang daglig. Bord, hyller o. l. skal hver dag avtørres med fuktig klut. Alt avfall (hår m. m.) skal hver aften fjernes. Avfallet skal feies sammen efter hver hårklingning.
- 4) Barbererne skal iakttå omhyggelig personlig renslighet og under arbeide være iført ren, hvit jakke eller frakk, som skal skiftes minst 2 ganger ukentlig.
- 5) Klippemaskiner, sakser, kniver, koster, børster og kammer skal rengjøres hver gang de brukes, — enten v

- kokning eller vask i 5 % karbolvann (lysoformopløsning). 29 oktbr.
 Alunsten skal avskyllles hver gang før og etter bruk.
- 6) Etter betjening av kunder lidende av utslett eller håravfall, må de benyttede redskaper kokes i minst 10 minutter før de benyttes til andre.
 - 7) Bruk av maskinbørste og pudderkvast er forbudt.
 - 8) Ved barbering skal der for hver kunde benyttes renvasket og rullet serviett og ren bedekning over nakkeputen. Ved hver hårklipping benyttes en halsstrimmel av silkepapir eller vatt, som kun tillates benyttet en gang. Kappen skal vaskes minst 2 ganger ukentlig.
 - 9) Barberkopp skal renses i kokende varmt vann mellom hver barbering. Til innsåpning, som skal foregå med hånden, hvis ikke kunden medbringer kost, skal kun benyttes såpeopløsning eller såpepulver. Når ny forretning opprettes eller eldre forretning flyttes, skal dette anmeldes til helserådet.
 - 10) Et eksemplar av disse regler skal finnes opslått på et iøinefallende sted i enhver barberstue.

Om andre sanitære misligheter.

§ 38. Ved offentlige vannposter, skoler, kirker, fabrikker og alle offentlige forsamlingslokaler er det forbudt å bruke felles drikkekar. Drikkevannsinnetningen på disse steder må være godkjent av helserådets ordfører. Det er likeledes forbudt på skoler å bruke felles skrivematerialer, såsom penner, blyanter, grifler o. l. Hver elev skal ha sitt skrivemateriell i eget futeral, merket med elevens navn; futeralet med innhold må ikke brukes senere av en annen, før det er tilbørlig desinfisert.

§ 39. Huseiere er like overfor helserådet ansvarlig for at fraflyttede rum rengjøres ordentlig før nye beboere flytter inn.

§ 40. Det er forbudt å innføre, selge eller bortgi brukte gang- og sengklær og andre brukte tekstilvarer av ethvert slags samt brukte møbler, kjøkken- og spisestell uten tillatelse av helserådets ordfører, der forinnan sådan tillatelse meddeles skal forlange sig forelagt tilfredsstillende bevidnelse for at sakene er desinfisert og rengjort. Det samme gjelder gang-, sengklær og andre gjenstander av ethvert slags, der har vært brukt eller har henstått i hus eller rum hvor personer med smittsom sykdom har opholdt sig. Kan eieren eller selgeren ikke skaffe sådan attest må sakene ikke avhendes eller overlates andre til bruk før de er rensset etter bestemmelse av helserådets ordfører og der foreligger bevidnelse fra ham om at så er skjedd.

29 oktbr. Regler for renhold av skogshytter, setrer etc.
til ophold for skogsarbeidere.

§ 41.

- 1) Huset skal holdes godt ventilert døgnet rundt — særlig ved ventiler i gavlene eller trekkpipe i taket.
- 2) Det er forbudt å spytte på gulv, vegger eller innbo.
- 3) Sengene skal res op hver morgen. Løs sengehalm må ikke brukes.
- 4) Etter hvert mål skal der vaskes op, matkopper og spise-stell settes i hyller eller skap, gryter, stekepanner og kaffekjeler på en plass for sig, matlevninger og avfall bringes bort. Maten skal gjemmes i særskilt matbod eller skap.
- 5) Minst en gang om uken skal gulvet vaskes eller sopes med lime og så meget sne at det ikke gyver.
- 6) Sjøppel, avfall, urin og annet søl må ikke kastes utenfor døren eller omkring husveggene.
- 7) Arbeidsgiveren skal sørge for at huset er ordentlig rengjort, når det tas i bruk. Når et arbeidslag reiser, plikter det å gjøre rent etter sig.
- 8) Alle som bor i huset skal iaktta renslighet, og være ansvarlig for at disse regler efterfølges. De velger sig imellem en ordensmann, som har opsynet med ventilasjonen og renholdet. Ordensmannen velges enten skiftevis hver uke, eller den samme kan velges for lengere tid, hvis derom er enighet.
- 9) Det er ordensmannens plikt å påse at disse regler overholdes, og å gjøre anmeldelse til helserådet hvis hans myndighet ikke respekteres. Personer som er fulle av utoi, har skabb eller annen smittsom hudsykdom eller annen smittsom sykdom, eller som ved urenslighet er til plage for andre, kan bortvises av helserådet.
- 10) Overtredelse av disse regler straffes efter den til enhver tid gjeldende lovgivning.
- 11) Et avtrykk av disse regler skal slås op i alle skogshytter.

Forholdsregler med hensyn til tuberkulose
og andre epidemiske sykdommer og
dødsfall.

§ 42. Når en tuberkuløs forandrer bopel skal anmeldelse derom skje til helserådets ordfører. Anmeldelsesplikten påhviler så vel den syke selv, som den husvert hvorfra, som den husvert hvortil vedkommende flytter.

§ 43. Ved bortsettelse av personer skal det skaffes

attest for at så vel den utsatte som forpleieren og dennes 29 oktbr. husstand ikke lider av akutt smittsom sykdom. Det er forbudt kvinner som lider av venerisk sykdom å ta tjeneste som amme eller barnepike.

§ 44.

- 1) Ved opptreden av sykdomstilfelle, som der kan være grunn til å tro er av ondartet smittsom beskaffenhet, skal den husbond eller husfar, som har å gjøre anmeldelse derom overensstemmende med § 14 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860, tillike straks dra omsorg for betryggende avsondring.
- 2) Noget personlig samkvem må ikke finne sted mellom den syke og den der pleier ham (henne) på den ene side og husets øvrige beboere på den annen side.
- 3) Avsondringen må omfatte ikke alene den syke selv, men også den eller dem der pleier den syke, samt sengklær, gangklær og andre gjenstander, som de benytter, eller som den syke har benyttet de nærmeste dager forut for sykdommens utbrudd. Fødevarer må ikke opbevares i de rum hvor den syke opholder sig.
- 4) Inntil læge er kommet til stede og har meddelt nærmere forskrifter, må alt samkvem mellom det sted, hvor sykdommen er optrådt, og andre steder opføre. Navnlig må personer, som hører til samme husstand som den syke, ikke ha noget samkvem med andre og ikke på nogen måte delta i møter eller sammenkomster. Uvedkommende personer må ikke tilstedes adgang til den bolig, hvor den syke ligger. Sammenkomster i selskape-
lig eller annet øiemed må ikke avholdes i det smittede hus eller på dets gårdsplass.
- 5) Når læge er kommet til stede, skal han foreløbig treffe de anordninger og forføininger m. h. t. avsondringen av den syke, hans husfeller og omgivelser og m. h. t. rensning av sykeværelset og de under sykdommen benyttede gjenstander, som sykdommens beskaffenhet krever og m. h. t. andre sanitære forhold, når dette finnes påkrevet. Det må overlates til lægens skjønn å meddele forskriftene i skriftlig form. De må i ethvert fall nøie efterkommes og er gjeldende, inntil de tilbakekalles av lægen selv eller opheves av helserådet eller dets ordfører.
- 6) Forsåvidt der leveres melk eller andre fødemidler til salg fra det sted, hvor sykdommen er optrådt, må dette opføre inntil tillatelse er meddelt av den tilkalte læge.
- 7) Barn fra den husstand hvor sykdommen er optrådt, må ikke søke skole, forinnten tillatelse er meddelt av den

29 oktbr.

tilkalte læge. Forsåvidt sykdommen optrer i lærerens husstand og han bor i samme hus hvor skolen holdes, må denne lukkes inntil lægen har avgitt nærmere bestemmelse.

- 8) Så snart meddelelse om det inntrufne sykdomstilfelle og de i anledning av samme trufne forføininger er innløpet til helserådets ordfører, har denne å treffe de videre forføininger, som efter tilfellets beskaffenhet er fornødne.
- 9) Skolebarn som antas å lide av utøi, skabb eller annen smittsom hudsykdom eller øiensykdom, skal sendes hjem av læreren, som må gi deres foreldre eller foresatte skriftlig beskjed om, at barnet ikke kan komme på skolen igjen, før det er rent og smittefritt. På samme måte skal skolebarn som læreren antar lider av annen smittsom sykdom, bli sendt hjem med skriftlig opfordring om at læge må bli rådspurt.
- 10) Enhver i herredet praktiserende læge — uansett om han er bosatt i herredet eller ikke — skal uopholdelig anmelde til helserådet ethvert tilfelle av epidemisk og smittsom sykdom, som han får under behandling og som er gjenstand for det offentliges særlige forsorg. Han har i sine foreløbige anordninger å følge de anvisninger for hvert tilfelle, som helserådet har bestemt for behandling av tilfelle av vedkommende epidemiske sykdom.
- 11) Enhver i herredet bosatt læge skal hver måned innsende opgave over akutte smittsomme sykdomstilfelle, som han i den forløpne måned har iaktatt, og skal benytte et dertil utferdiget skjema; opgaven må være innsendt senest den 5te dag i hver måned.
- 12) Rum hvor personer med smittsom sykdom har opholdt sig, skal renses efter anvisning av helserådets ordfører.
- 13) Utflytning av huset eller enkelte leiligheter kan påbys hvor farlig smittsom sykdom har optrådt for at huset eller leiligheten kan bli betryggende desinfisert.

§ 45. Med hensyn til basillebærere forholdes efter pålegg av helserådets ordfører for hvert enkelt tilfelle.

§ 46. Ethvert alvorligere sykdomstilfelle, som mistenkes opstått ved nydelse av giftige, bedervede eller forfalskede nærings- eller nydelsesmidler eller ved benyttelse av gjenstander, som inneholder giftige eller farlige bestanddeler, skal av den tilkalte læge øieblikkelig anmeldes til helserådets ordfører med angivelse av den formodede årsak og andre fornødne opplysninger. Det samme gjelder sanitære misligheter, som antas å stå i forbindelse med eller kan gi anledning til å fremkalle sykdom.

§ 47. Ved utlån av bøker fra offentlige boksamlinger 29 oktbr. skal følgende iakttas:

- 1) Bøker må ikke utlånes til personer lidende av smittsom sykdom eller til personer, som tilhører husstand innen hvilken der er smittsom sykdom.
- 2) Hvis en person som har tillåns bøker fra offentlig boksamling, blir angrepet av smittsom sykdom eller sådan bryter ut i den husstand han hører til, skal bøkene for de utlånes til andre desinfiseres.
- 3) Alle bøker i offentlige boksamlinger skal 1 gang årlig efterses av den som forestår boksamlingen sammen med vedkommende helsesekrets tilsynsmann. Særlig skitne og utbrukte bøker skal da kasseres.

§ 48. Lik av personer, der er døde av smittsom sykdom utenfor herredet, må ikke bringes inn i herredet uten helserådets tillatelse og kun under iakttagelse av de forsiktighetsregler som dette måtte bestemme.

§ 49. Lik må ikke henligge så lenge at det ved stank eller forråtnelse volder ulempe i sanitær henseende.

§ 50. Gravkapell må ikke benyttes til opbevaring av lik, medmindre det er forsynt med kjeller eller særskilt rum hvor likene kan hensettes. Det er tillatt å bringe lik til kapellet dagen før begravelsen; men det må ikke bli stående lenger enn 24 timer. Alene ett lik ad gangen kan hensettes i gravkapellet.

§ 51. Intet skolelokale eller forsamlingslokale må tas i bruk før det er godkjent av helserådet.

I ethvert klasseværelse skal der innlegges springvann og vask med avløp, såfremt det lar sig gjøre, og i ethvert skolelokale skal der for elevene være adgang til å vaske sig; rene håndklær og såpe skal alltid forefinnes.

Skolelokalenes bruk er underlagt helserådets tilsyn og kontroll, jfr. bestemmelser av 7 juni 1902.

§ 52. Om tjenerhold.

Tjenere, arbeidsfolk, lærlinger og betjenter skal skaffes tilstrekkelig varmt, tørt og ventilert soverum, særskilt for menn og kvinner og uten gjennomgang fra det ene til det annet. Døren skal kunne låses. Hver person skal ha egen seng.

§ 53. Om herberger og bevertninger.

Herberger og bevertninger skal til enhver tid stå under helserådets kontroll. Som helseforskrifter for herberger og bevertninger (hoteller, pensjonater, skysstasjoner, losjhus, kafeer o. l., samt forsamlingslokaler hvor der serveres mat eller drikke) gjelder følgende bestemmelser:

29 oktbr.

A. Om bevertninger.

- 1) Bevertningslokalet og alle til bedriften benyttede værelser samt kjøkkener må være sådan beliggende, at de får tilstrekkelig lys. Den effektive vindusflate skal utgjøre minst $\frac{1}{10}$ av gulvflaten, og minst ett vindu skal kunne åpnes. Rummene skal kunne opvarmes og utluftes tilstrekkelig. Gulv, vegger, vinduer og tak må være i sådan stand, at de med letthet kan holdes rene. Lokalene samt ganger og trapper skal holdes kunstig oplyst, når de ikke er oplyst av dagslyset.
- 2) Alle til bedriften benyttede værelser skal daglig utluftes godt; hver dag skal gulvene og vinduspostene vaskes og støv tørres av møblene med fuktig klut. Umalte bord, kjøkkenbenker, fjeler m. v. skal hver dag renskures. Minst fire ganger om året skal alle møbler vaskes med varmt vann og såpe, eller gjøres grundig rene på annen av helserådets ordfører godkjent måte. Vegger og tak skal to ganger årlig enten males, hvitnes eller vaskes. Tilsølte deler av veggene skal straks rengjøres. Vinduene skal vaskes og pusses så ofte det trengs, iallfall minst én gang månedlig. Ganger og trapper skal holdes rene; de skal vaskes minst tre ganger i uken. Ved inngangsdøren skal anbringes fotskraper eller dørmatte, der rengjøres hver dag. Tørr feining og tørr avstøvning er forbudt.
- 3) I alle rum som benyttes av gjestene, skal der finnes det nødvendige antall spyttebakker som daglig skal rengjøres og innholdet opbrennes, og de må alltid være påfylt sagmugg, torv e. l. og må være plasert på et lett iøinefallende sted. Spyting på gulv, ganger og trapper er forbudt.
- 4) Brukt servise skal ordentlig rengjøres, føre enn det anbringes sammen med det rene. Urent servise må ikke tilbys nogen gjest. Sprukne emaljekar må ikke benyttes. Kobberkarrene skal være vel fortrinnet, og kopper eller glass med skår eller sprekker må ikke anvendes. Hvor der til opvasken ikke benyttes godkjent opvaskmaskine, skal kopper og alt annet slags servise vaskes i to vann og kokes (et til vaskning tilsatt såpe eller soda og et til skylning, hvorefter det kokes). Skyller skal daglig fjernes fra lokalet.
- 5) Opbevaringssteder for matvarer skal være tørre og må kunne utluftes til fri luft. De skal gjøres grundig rene minst én gang månedlig, isskap (-kasser) dog minst én gang om uken. Melk, fløte og andre matvarer skal

opbevares på sådan måte at de er beskyttet mot støv 29 oktbr og annen forurensning, ikke får usmak av andre varer og heller ikke er tilgjengelig for fluer eller andre dyr. Opbevaringssted for matvarer må ikke benyttes som soverum.

- 6) Betjeningen skal være iført ren og ordentlig drakt. Matvarer må ikke håndteres med urene hender. Der skal alltid finnes rent vaskevann, såpe og håndklær til bruk for betjeningen, og verten må påse at dette benyttes efter behov. Personer med smittsom, stinkende eller væskende sykdom må ikke tillates å tilberede eller servere mat eller drikke for gjester.
- 7) Det er forbudt å drikke av vannbeholderens øse. Vann skal serveres i glass eller kopp som efterpå rengjøres som under punkt 4 angitt. Matgryten må ikke benyttes til klæsvask, der heller ikke må foregå i herbergers eller bevertningers kjøkkener.
- 8) Privetavlukkens sæter og gulv skal hver dag rengjøres. Hvor der anvendes privetbeholdere, skal der daglig anvendes strømidler. Tømming av beholdere skal skje førenn de blir $\frac{3}{4}$ fulle. Også hvor der finnes binger, skal strømidler anvendes og tømning foretas 4 ganger årlig eller oftere om nødvendig for å undgå overfyllning. På privetene skal finnes papir. Priveter som ikke får direkte lys utenfra, skal opplyses kunstig. Priveter og pissoirer skal legges således og holdes i sådan stand, at stank derfra ikke trenger inn i værelser, kjøkken eller opbevaringssteder for matvarer og heller ikke generer nogen nabo. Helserådet kan gi ytterligere forskrifter for tømning og renhold, når det finner det påkrevet.
- 9) Trekk på møblene skal være av et sådant stoff som er lett å holde rent og lett å desinfisere.

B. Om herberger.

- 1) De bestemmelser som ovenfor gjelder bevertningssteder, skal også gjelde for herberger.
- 2) Hver dag skal senger, som benyttes, bli oppredd, dyner og puter opristet og stå opslått 3 timer til utluftning. Utenpå overbredslet skal der være et varetrekk (tett lerretspose) som kan vaskes. Underlaget skal dekket med et laken. For hver ny losjerende skal der skiftes rent varetrekk, laken og putevar, og for samme losjerende skal de skiftes rene minst en gang i uken. Tilsløtte sengklær, laken eller putevar skal straks ombyttes

29 oktbr.

med rene. Helserådets ordfører skal efter samråd med politiet gi bestemmelse om hvor ofte og hvorledes desinfeksjon eller rensning skal foretas med sengklær, som ikke kan vaskes; dette skal skje minst 4 ganger årlig.

3) I ethvert soveværelse skal der finnes vaskestell, rent vann, såpe og håndklæ og lett adgang til rent drikkevann. Hvis der er flere losjerende på samme værelse, skal hver av dem ha særskilt håndklæ, drikkeglass og såpestykke, der skiftes nytt for hver ny losjerende. Drikkeglass og vaskevannsfat skal rengjøres hver dag. Det er forbudt å ha kam og hårbørste på soveværelsene til bruk for de losjerende.

4) I ethvert soveværelse tillates kun så mange å sove, at der faller minst 12 m³ luft på hvert individ; to barn under 10 år gjelder i så henseende for et individ. Dersom verten kommer til kunnskap om at han har hatt personer der lider av eller mistenkes for å lide av smittsom sykdom i losji eller kost, har han øieblikkelig å melde dette til helserådets ordfører og etterkomme de pålegg som denne gir ham.

5) I ethvert værelse kan helserådets ordfører forlange et eksemplar av disse vedtekter opslått med angivelse om hvor mange der har lov å bo på værelset.

Om overholdelse av helseforskrifter.

§ 54.

1) Hus- og grunneiere er personlig ansvarlig for, at alle de plikter oppfylles, som disse helseforskrifter pålegger dem, og skal ikke kunne undskylde sig med forsømmelse fra sine folks eller leieres side. Er eieren ikke bosatt i herredet, må han for helserådet opgi en her bosatt person, som på hans vegne skal sørge for at disse plikter oppfylles. Forsømmes disse, blir dog ansvaret hvilende på eieren, med mindre helserådet har gått inn på, at ansvaret skal bæres av stedfortrederen og denne har erklært sig villig. Denne innrømmelse kan dog tas tilbake.

2) Undlater nogen innen den frist som settes av helserådet eller dets ordfører på dettes vegne, å utføre noget, som påhviler ham efter disse forskrifter eller helserådets lovlige fattede beslutninger, skal helserådet la både dette og hvad det ellers finner nødvendig for å hindre at forsømmelsen volder ulempe eller skade i sanitær henseende, utføre på vedkommendes bekostning.

3) Fra bestemmelser i disse forskrifter kan helserådet til-

stede avvikelser, hvor det på grunn av særegne forhold 29 oktbr. måtte finnes å foranledige uforholdsmessige ulemper for vedkommende.

- 4) Overtredelse av disse forskrifter straffes efter den til enhver tid gjeldende lov.
- 5) Ovenstående helseforskrifter trer i kraft en måned efter at de har fått kongelig stadfestelse.
- 6) Helserådets ordfører i forening med dets øvrige medlemmer har overtilsynet med herredets sundhetsforhold.
- 7) Så vel politiet som helserådets medlemmer skal straks melde til helserådets ordfører, når de opdager, at helseforskriftene ikke følges eller når andre sanitære misligheter kommer til deres kunnskap, og helserådsordføreren plikter å sørge for at enhver anmeldelse om overtredelse av helseforskriftene blir fremmet.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til § 29 i 29 oktbr. lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfestelse som gjeldende inntil videre på Stathelle bystyres beslutninger av 26 juli og 5 oktober 1926 om forhøielse av tonnasjeavgiften til 10 øre pr. registertonn av fartøier i utenriks fart og til 5 øre pr. registertonn av fartøier i innenriks fart.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til §§ 29 og 29 oktbr. 55 i lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfestelse på Ålesund bystyres beslutning av 23 september 1926 om, at tonnasjeavgift ikke blir å opkreve av lystfartøier i Ålesund, og at bryggeavgiften av disse fartøier kun opkreves med halvdelen av de i det gjeldende regulativ fastsatte avgiftsatser.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til § 55 i 29 oktbr. lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfestelse som gjeldende inntil videre på de av Kristiansund bystyre i møte den 9 september 1926 vedtatte endrede bestemmelser angående opkreving av vareavgift i Kristiansund.

Utgiver: Byråchef Young.

Grøndahl & Søn boktrykkeri. Oslo.